

Profesionālās kvalifikācijas pilnveides izglītības programmas projekts
speciālo zināšanu apguvei bērnu tiesību aizsardzības jomā
tiesnešiem, prokuroriem un advokātiem
(40 akadēmiskās stundas)

1. modulis „Vardarbība pret bērnu. Vardarbība bērna ģimenē”

Patstāvīgi apgūstamās informācijas avotu saraksts

Normatīvie akti

Moduļa A1 sadaļā patstāvīgi apgūstamās informācijas avotu saraksts:

Normatīvie akti

ANO 1989. gada 20. novembra Bērnu tiesību konvencija.

Iegūts no: <http://likumi.lv/ta/lv/starptautiskie-ligumi/id/1150>

Eiropas Padomes 2007. gada 25. oktobra Konvencija par bērnu aizsardzību pret seksuālu izmantošanu un seksuālu vardarbību.

Iegūts no: <http://likumi.lv/ta/lv/starptautiskie-ligumi/id/1038>

Bērnu tiesību aizsardzības likums, 1. nodaļa „Vispārīgie noteikumi”; – terminu skaidrojums attiecībā uz vardarbību, 7. nodaļa „Bērns un viņa dzīves vide”.

Iegūts no: <http://likumi.lv/doc.php?id=49096>

Bāriņtiesu likums, 4. nodaļa „Bāriņtiesas kompetence”.

Iegūts no: <http://likumi.lv/doc.php?id=139369>

Civilprocesa likums, 30.⁵ nodaļa „Pagaidu aizsardzība pret vardarbību”.

Iegūts no: <http://likumi.lv/doc.php?id=50500>

Kriminālprocesa likums, 13. nodaļa „Piespiedu līdzekļu piemērošanas vispārīgie noteikumi”.

Iegūts no: <http://likumi.lv/doc.php?id=107820>

Administratīvo pārkāpumu kodekss, 13. nodaļa „Administratīvie pārkāpumi, kas apdraud sabiedrisko kārtību” – administratīvie pārkāpumi, kas apdraud bērna tiesības.

Iegūts no: <http://likumi.lv/doc.php?id=89648>

Likums “Par policiju”, 2.nodaļa „Policijas darbinieka pienākumi”,

3. nodaļa „Policijas darbinieka tiesības”. Iegūts no: <http://likumi.lv/doc.php?id=67957>

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

2014.gada 25.marta Ministru kabineta noteikumi Nr. 161 „Kārtība, kādā novērš vardarbības draudus un nodrošina pagaidu aizsardzību pret vardarbību”. Iegūts no: <http://likumi.lv/doc.php?id=265314>

2009.gada 22. decembra Ministru kabineta noteikumi Nr.1613 “Kārtība, kādā nepieciešamo palīdzību sniedz bērnam, kurš cietis no prettiesiskām darbībām”. Iegūts no: <http://likumi.lv/doc.php?id=202912>

Metodiskie materiāli

ES tiesību piemērošanas rokasgrāmata bērnu tiesībās, 7. nodaļa „Bērnu aizsardzība pret vardarbību un ekspluatāciju”. Iegūts no <http://fra.europa.eu/en/publication/2015/handbook-european-law-child-rights>

Rokasgrāmata par Eiropas tiesību aktiem bērnu tiesību jomā. 7. nodaļa „Bērnu aizsardzība pret vardarbību un ekspluatāciju” (109.-132.lpp),

Iegūts no: http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-ecthr-2015-handbook-european-law-rights-of-the-child_lv.pdf

Vardarbības veidi.

Iegūts no: http://www.bernskacietusais.lv/lv/vardarbiba_pret_bernu_teorija/definesana/

Riska faktori. Iegūts no: http://www.bernskacietusais.lv/lv/vardarbiba_pret_bernu_teorija/riska_faktori/

Pazīmes, kas varētu liecināt par vardarbību pret bērnu.

Iegūts no: http://www.bernskacietusais.lv/lv/vardarbiba_pret_bernu_teorija/pazimes/pazimes-kas-varetu-liecinat-par-vardarbibi-pret-bernu-94/

Vardarbības pret bērnu sekas. Iegūts no:

http://www.bernskacietusais.lv/lv/vardarbiba_pret_bernu_teorija/sekas/vardarbibas-pret-bernu-sekas-88/

Pētījumi

UNICEF Innocenti Research Centre. (1997). Children and Violence. Innocenti Digest No.2.

Iegūts no: <https://www.unicef-irc.org/publications/pdf/digest2e.pdf>

European Court of Human Rights. (2016). Protection of minors. [Fact sheet].

Iegūts no: http://www.echr.coe.int/documents/fs_minors_eng.pdf

European Court of Human Rights. (2016). Domestic violence. [Fact sheet].

Iegūts no: http://www.echr.coe.int/documents/fs_domestic_violence_eng.pdf

Latvijas Republikas Augstākā tiesa. (2015.) Tiesu prakse krimināllietās par cietsirdību un vardarbību pret nepilngadīgo. Iegūts no: <http://at.gov.lv/lv/judikatura/tiesu-prakses-apkopojumi/kriminaltiesibas/>

Gadījumu analīze

1. gadījums.

Aigars un Rita ir precējušies jau trīs gadus. Aigars palīdz Ritai audzināt viņas 6 gadus veco meitiņu Anniju. Aigars pret Anniju izturas ļoti labi, pat lutina. Kaimiņi saka - rūpējas kā par paša bērnu. Aigara un Ritas kopdzīvē ir bijušas vairākas situācijas, kad kaimiņiem, dzirdot Ritas palīgā saucienus, nācies izsaukt policiju, jo Aigars, būdams greizsirdīgs, uzbrucis Ritai un vairākas reizes iesitis. Pēc notikušā Aigars vienmēr atvainojas gan Ritai, gan Annijai un sola, ka nekas tāds vairs neatkārtosies, taču Rita apsver iespēju šķirt laulību.

1. jautājums.

Vai aprakstītās darbības var tikt vērtētas kā vardarbība pret bērnu?

2. jautājums.

Kā policija var aizsargāt Ritu un Anniju no vardarbības ģimenē?

2. gadījums.

Vineta un Andris ir divu 6 un 8 gadus vecu zēnu - Ilgoņa un Mārtiņa vecāki. Ģimenē viss bija kārtībā, līdz Andris nolēma uz gadu braukt strādāt uz ārzemēm, lai nopelnītu naudu pirmajai iemaksai par jaunu dzīvokli. Tā kā nebija īsti skaidrs, kā Andrim izdosies iekārtoties, tad ģimenē nolēma, ka vismaz pagaidām Vineta ar bērniem paliks Latvijā.

Andris iekārtojās darbā, bet ar naudas krāšanu neveicās tik labi, kā bija cerēts, tāpēc mājās atbrauca tikai uz Ziemassvētkiem un tūlīt atkal devās prom. Vinetai nebija viegli vienai tikt galā ar mājas rūpēm un abu dēlu audzināšanu, tāpēc arvien biežāk gribējās atnest visam ar roku un aiziet kopā ar draudzenēm izklaidēties. Izklaides parasti ievilkās līdz vēlai nakts stundai, bet tas jau nekas. Bērni jau nav vairs nekādi maziņie, vakariņas bērniem atstātas un Mārtiņš, kā vecākais brālis, labi prot parūpēties par Ilgoni - gan ēdienu uzsildīs, gan pieskatīs, lai brālis zobus iztīra un laikus aiziet gulēt. Slikti vienīgi, ka Mārtiņa skolotāja e-klasē ierakstījusi, ka Mārtiņam bieži nav izpildīti mājas darbi, bet gan jau ar to tiks galā - nāksies stingrāk parunāt.

1. jautājums.

No kāda vardarbības veida bērni cieš?

3. gadījums.

Bērnudārza audzinātāja ir norūpējusies par savas grupiņas audzēkni - 5 gadus veco Lienīti. Meitenes māte jau vairāk kā mēnesi ārstējas slimnīcā, par Lienīti rūpējas tēvs un vecmāmiņa. Pirms dažām dienām audzinātāja pamanījusi, ka meitene rotaļājoties veic seksuāla rakstura darbības ar lēllēm. Audzinātājai Lienīte paskaidrojusi, ka tā tētis darījis ar viņu, bet par to nevienam nedrīkst stāstīt. Audzinātāja par novēroto pastāsta bērnudārza vadītājam.

1. jautājums.

Kā aprakstītajā gadījumā jārikojas bērnudārza vadītājam?

2. jautājums.

Kādas darbības minētajā gadījumā jāveic bāriņtiesai, saņemot informāciju par iespējamu seksuālu vardarbību pret bērnu?